

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΕΩΣ 2021**

**ΕΡΓΟ «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΟΙΜΝΙΟΣΤΑΣΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 600 ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΜΑΡΙΑΣ ΠΑΠΟΥΗ ΓΡΟΥΤΑ, ΣΤΟ ΔΑΛΙ, ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ»**

1. Εισαγωγή

Η Έκθεση Πληροφοριών για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από τον Δήμο Ιδαλίου (Αρ. Φακ. Δ.Ο. 69/21 – Τόμος Β και ημερομηνία 16/02/2022), για αξιολόγηση.

Με βάση την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23, ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το Έργο αφορά την ανέγερση σύγχρονου ποιμνιοστασίου στον Δήμο Ιδαλίου, στην Επαρχία Λευκωσίας. Η δυναμικότητα της μονάδας θα ανέρχεται στα 600 αιγοπρόβατα.

Το Έργο θα αποτελεί μια σύγχρονη μονάδα κτηνοτροφίας, η οποία θα έχει ως στόχο την εκτροφή προβάτων και αιγών για παραγωγή γάλακτος, λειτουργώντας με γνώμονα την καλή διαβίωση των ζώων, την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την εφαρμογή ορθών μεθόδων διαχείρισης αποβλήτων. Θα αποτελείται από 3 υποστατικά: Υποστατικό Α – στεγασμένος χώρος αιγοπροβάτων, Υποστατικό Β – γενικές χρήσεις και Υποστατικό Γ – βοηθητικές χρήσεις. Το συνολικό εμβαδό του τεμαχίου ανάπτυξης του Έργου είναι 41.510 τ.μ., από τα οποία το Έργο θα καταλαμβάνει μόνο τα 20.400 τ.μ.. Το σύνολο των καλυμμένων χώρων θα ανέρχεται στα 4.363 τ.μ. (συντελεστής κάλυψης 21%) και ο συντελεστής δόμησης θα ανέρχεται στο 20% (4.107 τ.μ.). Τα υποστατικά θα αποτελούν μεταλλικές κατασκευές από χάλυβα και θα έχουν ως υπόστρωμα το υφιστάμενο έδαφος. Στην οροφή των υποστατικών θα υπάρχει θερμομονωτικό πάνελ πάχους 8 εκατοστών. Οι πόρτες και τα παράθυρα θα κατασκευαστούν από αλουμίνιο και θα γίνει χρήση διπλών γυαλιών. Επιπρόσθετα, έχει προνοηθεί η κατασκευή χώρου προσωρινής αποθήκευσης κοτριάς από μπετόν (πλατφόρμα) χωρητικότητας 202 κ.μ. με κλίση προς κανάλι συλλογής υγρών

και η κατασκευή θωρακισμένου απορροφητικού λάκκου για τα οικιακά απόβλητα. Η μονάδα θα χρησιμοποιεί το σύγχρονο αρμεκτήριο που θα κατασκευαστεί σε γειτονική μονάδα.

Η προτεινόμενη εγκατάσταση χωροθετείται εντός Κτηνοτροφικής Ζώνης Γγ1, στην οποία επιπρέπεται η ανέγερση υποστατικών για μαζική εκτροφή ζώων, σε μέρος του τεμαχίου 346 (Φ/Σχ 30/56Ε2, τμήμα 09), στον Δήμο Ιδαλίου. Η περιοχή αποτελείται από επίπεδο πλάτωμα ομαλότατων κλίσεων, με ιδιαίτερα αραιή χαμηλή χορτολιβαδική βλάστηση. Έχει υψόμετρο περίπου 687 μέτρα και απέχει περίπου 2,1 χιλιόμετρα από τα όρια ανάπτυξης της Κοινότητας Ποταμιάς και περίπου 2,3 χιλιόμετρά από τον οικισμό του Δήμου Ιδαλίου. Στον άμεσο περιβάλλοντα χώρο υπάρχουν ήδη εγκατεστημένες άλλες φάρμες αιγοπροβάτων και βοοειδών, με την κοντινότερη να εντοπίζεται στα 150 μέτρα, ενώ η απόσταση της ανάπτυξης από το οδικό δίκτυο Ιδαλίου – Ποταμιάς είναι επίσης 150 μέτρα. Το τεμάχιο απέχει περίπου 1,1 χιλιόμετρα από τον Τόπο Κοινοτικής Σημασίας του Δικτύου Natura 2000 με ονομασία «Αλυκός Ποταμός - Άγιος Σωζόμενος».

Το νερό που θα χρησιμοποιείται θα παρέχεται από το δίκτυο υδατοπρομήθειας του Δήμου Ιδαλίου. Κατά την κατασκευή του Έργου θα καταναλώνονται περίπου 2 κ.μ νερού ανά ημέρα, με μέγιστη κατανάλωση τα 4 κ.μ. επίσης ανά ημέρα. Κατά τη λειτουργία του Έργου, η ημερήσια κατανάλωση νερού υπολογίζεται στα 9 κ.μ., με μέγιστη κατανάλωση τα 11 κ.μ..

Οι εκτιμώμενες ενεργειακές ανάγκες της μονάδας κατά το στάδιο της κατασκευής είναι 600 λίτρα πετρελαίου ανά μήνα, ενώ κατά το στάδιο της λειτουργίας είναι 5 κ.μ. ακάθαρτου πετρελαίου και 300 κιλά υγραερίου. Επιπρόσθετα, κατά τη λειτουργία της μονάδας οι εκτιμώμενες ετήσιες ανάγκες για χρήση ηλεκτρικού ρεύματος είναι 15.000 kW. Το 50% των αναγκών της μονάδας αναμένεται να καλυφθεί από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, με την εγκατάσταση συστήματος φωτοβολταϊκών συνολικής ισχύος 20 kW.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο και επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον

Στάδιο κατασκευής:

3.1. **Βιοτοικιλότητα:** Ελάχιστη επίπτωση, καθώς δεν θα κοπεί ούτε ένα δέντρο και δεν συναντάται κάποιου είδους πανιδα στην ευρύτερη περιοχή. Θα συνεχιστεί η απρόσκοπη λειτουργία του οικοσυστήματος της περιοχής.

3.2. **Τοπίο:** Μηδενική επίπτωση, καθώς δεν επηρεάζεται καθόλου το προφίλ και η αισθητική της περιοχής. Το έργο εντάσσεται απόλυτα στην αισθητική της περιοχής.

3.3. **Ατμόσφαιρα:** Ελάχιστη επίπτωση, καθώς οι όποιοι ατμοσφαιρικοί ρύποι θα είναι βραχείας περιόδου και θα περιοριστούν στη λειτουργία των μηχανημάτων κατασκευής και στα οχήματα μεταφοράς προσωπικού και πρώτων υλών. Το έργο αποτελείται από μεταλλική κατασκευή της οποίας οι πρώτες ύλες θα μεταφερθούν μετρημένες, κομμένες και έτοιμες για τοποθέτηση.

3.4. Έδαφος: Μηδενική επίπτωση, καθώς η κατασκευή δεν αφορά την χρήση κάποιας χημικής ουσίας και επιπλέον το έδαφος είναι σχεδόν επίπεδο. Η όποια ποσότητα μπαζών προκύψει θα διαχειρίστει εντός οικοπέδων για εξομάλυνση δρόμων και επιφανειών. Ωστόσο, η πλήρης σφράγιση του εδάφους θα ανέρχεται στα 656 τ.μ. και η μερική σφράγιση στα 3.707 τ.μ..

3.5. Στερεά απόβλητα: Εκτιμάται ότι θα προκύπτουν περίπου 1,5 κ.μ. ετησίως.

3.6. Υγρά απόβλητα: Αναμένεται δημιουργία 300 λίτρων μη επικίνδυνων υγρών αποβλήτων από τις εγκαταστάσεις υγιεινής του προσωπικού και από την πλύση των σκευών εργασίας.

3.7. Θόρυβος: Θα υπάρξουν μέτριας έντασης θόρυβοι από τα οχήματα και τα μηχανήματα, οι οποίοι δε θα ξεπερνούν τα 70 dB (απόσταση 3 μέτρων από την πηγή θορύβου).

Στάδιο λειτουργίας:

3.8. Βιοποικιλότητα: Μηδενική επίπτωση, καθώς η μονάδα είναι κλειστού τύπου και δεν θα υπάρξει βόσκηση ή δραστηριότητα των ζώων εκτός ορίων του ποιμνιοστασίου.

3.9. Τοπίο: Μηδενική επίπτωση, καθώς δεν επηρεάζεται καθόλου το προφίλ και η αισθητική της περιοχής. Το έργο θα ενταχθεί ομαλά και σύμφωνα με αντίστοιχα έργα της περιοχής.

3.10. Υπόγεια και επιφανειακά νερά: Μηδενική επίπτωση σε θαλάσσια ύδατα, ποταμούς, υπόγεια ρυάκια κ.ά.. Τα απόβλητά που θα προέρχονται από τη λειτουργία της μονάδας θα διαχειρίζονται εντός αυτής και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, είτε αφορά υγρά είτε στερεά απόβλητα.

3.11. Ατμόσφαιρα: Ελάχιστη επίπτωση, καθώς οι όποιοι ατμοσφαιρικοί ρύποι που θα προέρχονται από την διαβίωση και τις εντερικές διεργασίες των ζώων θα περιορίζονται εντός των ορίων της Κτηνοτροφικής Περιοχής. Δεν αναμένεται να γίνονται αντιληπτοί σε απόσταση πέραν των 400 - 500 μέτρων.

3.12. Έδαφος: Μηδενική επίπτωση, καθώς η λειτουργία της μονάδας δεν αφορά την χρήση κάποιας χημικής ουσίας. Επιπλέον, η σύναψη συμβολαίων συνεργασίας με αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και διαχείρισης επικίνδυνων και μη αποβλήτων εκμηδενίζει τις όποιες πιθανότητες ρύπανσης του εδάφους.

3.13. Στερεά απόβλητα: Εκτιμάται πως η συνολική ετήσια παραγωγή κοπριάς θα ανέρχεται στους 180 τόνους. Θα προκύπτουν επίσης κλινικού τύπου απόβλητα, νεκρά ζώα και 0,1 κ.μ. ανά ημέρα αστικού τύπου απόβλητα.

3.14. Υγρά απόβλητα: Αναμένεται ότι θα προκύπτουν 0,2 κ.μ. οικιακών υγρών αποβλήτων ανά ημέρα. Επιπρόσθετα, αναμένεται να προκύπτουν 0,2-0,3 κ.μ. ανά ημέρα από τον καθαρισμό των κτηνοτροφικών υποστέγων – χώρων σταβλισμού.

3.15. Θόρυβος: Δεν αναμένονται υψηλά επίπεδα θορύβου, η διακίνηση των οχημάτων εκτιμάται ότι θα έχει ένταση 80 dB (απόσταση 5 μέτρων από την πηγή θορύβου).

3.16. Οσμές: Θα δημιουργούνται από τη διαβίωση των ζώων και τα απόβλητα τους, όμως δε θα εκτείνονται εκτός των ορίων της Κτηνοτροφικής Ζώνης.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον

Στάδιο κατασκευής:

4.1. Τακτική διαβροχή διαδρόμων και εδαφών της προτεινόμενης ανάπτυξης ώστε να περιοριστούν φαινόμενα σκόνης.

4.2. Τακτική καθαριότητα και απομάκρυνση αδρανών υλικών και απορριμμάτων από τον χώρο.

4.3. Τακτικός έλεγχος για διαρροές μηχανελαίων, καυσίμων από οχήματα και μηχανήματα που δραστηριοποιούνται στο στάδιο της κατασκευής.

4.4. Ορθή και ασφαλής φύλαξη υλικών και καυσίμων που ενδέχεται να διαρρεύσουν στην ευρύτερη περιοχή σε περίπτωση ατυχήματος.

4.5. Πιστή ακολουθία καλών πρακτικών κατασκευών όπως ορίζουν σχετικές διεθνείς και εθνικές νομοθεσίες.

4.6. Σήμανση στην είσοδο – έξοδο του εργοταξίου.

Στάδιο λειτουργίας:

4.7. Τακτική διαβροχή διαδρόμων προσβάσεων και χώρων κυκλοφορίας του ζωικού κεφαλαίου για τον περιορισμό όσο είναι εφικτό των φαινομένων σκόνης.

4.8. Τακτική καθαριότητα με νερό και εμπορικά απορρυπαντικά όλων των βοηθητικών χώρων της μονάδας, καθώς και γραφείων, πατωμάτων, υπόστεγων για τον περιορισμό όσο είναι εφικτό των φαινομένων οσμών.

4.9. Τακτική απομάκρυνση παραγόμενης κοπριάς (ανά τρεις μήνες) με χρήση της σε γεωργικές καλλιέργειες για παραγωγή σιτηρών.

4.10. Δυνατότητα για φύτευση αριθμού δέντρων στα όρια της μονάδας, για περιορισμό σκόνης και εξωραϊσμό του τοπίου.

4.11. Πιστή ακολουθία και συνεργασία με τις απαιτήσεις του Τμήματος Περιβάλλοντος, των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, των Δημοτικών Αρχών και όλων των αρμόδιων τμημάτων.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι η εν λόγω αίτηση δεν βρίσκεται εντός προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000.

6. Διαβούλευση

Στα πλαίσια αξιολόγησης του έργου από την Περιβαλλοντική Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη ότι το προτεινόμενο έργο χωροθετείται εντός Κτηνοτροφικής Ζώνης Γγ1 και σε περιοχή όπου υπάρχουν εγκατεστημένες άλλες φάρμες αιγοπροβάτων και βοοειδών, δεν κρίθηκε αναγκαία η διαβούλευση με οποιοδήποτε Τμήμα / Υπηρεσία / Τοπική Αρχή για απόψεις.

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου. Η Περιβαλλοντική Αρχή αφού έλαβε υπόψη τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων που επισυνάπτεται.

Η Περιβαλλοντική Αρχή, με βάση το άρθρο 24(5) του Νόμου, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος και, προτείνει τα χαρακτηριστικά του έργου και/ή τα μέτρα που προβλέπονται για να αποτραπούν ή να προληφθούν επιπτώσεις που σε άλλη περίπτωση θα ήταν σημαντικές και δυσμενείς στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα, εξέτασε τα τιο κάτω κριτήρια:

1. **Χαρακτηριστικά του έργου:** Το Έργο αφορά την ανέγερση σύγχρονου ποιμνιοστασίου δυναμικότητας 600 αιγοπροβάτων.
2. **Τοποθεσία του έργου:** Το Έργο χωροθετείται σε Κτηνοτροφική Ζώνη Γγ1, στην οποία επιτρέπεται η ανέγερση υποστατικών για μαζική εκτροφή ζώων, σε μέρος του τεμαχίου 346 (Φ/Σχ 30/56Ε2, τμήμα 09), στον Δήμο Ιδαίου. Η τοποθεσία απέχει περίπου 2,1 χιλιόμετρα από τα όρια ανάπτυξης της Κοινότητας Ποταμιάς και περίπου 2,3 χιλιόμετρα από τον οικισμό του Δήμου Ιδαίου.
3. **Τύπος και χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων επιπτώσεων:** Οι επιπτώσεις θα είναι περιορισμένες επειδή η μονάδα θα διαθέτει υποδομές οι οποίες εξασφαλίζουν ορθή διαχείριση των υγρών και στερεών αποβλήτων. Με εφαρμογή των όρων του Παραρτήματος θα επιτυγχάνεται η πρόληψη και αποτροπή επηρεασμού του περιβάλλοντος στην περιοχή.

Γιώργος Ζούππουρής
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ. 02.10.011.003.001/35
12 Ιουλίου 2022

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΡΓΟ «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΟΙΜΝΙΟΣΤΑΣΙΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 600 ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΜΑΡΙΑΣ ΠΑΠΟΥΗ ΓΡΟΥΤΑ, ΣΤΟ ΔΑΛΙ, ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ»

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Γενικοί Όροι

1.1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Αιτιολογημένη Διαπίστωση.

1.2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.

1.3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο το Τμήμα Περιβάλλοντος μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος και οι οποίοι θα είναι υποχρεωτικοί για τον κύριο του έργου, χωρίς την απαίτηση οποιασδήποτε αποζημίωσης από την Κυπριακή Δημοκρατία.

1.4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.

1.5. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.

1.6. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2021. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

1.7. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή αμέλειας από τα οποία επηρεάζεται το περιβάλλον.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

2.1. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα επιφανειακά, υπόγεια ή παράκτια νερά οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

2.2. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο Εργοταξίου, πριν την έκδοση άδειας οικοδομής, που να εφαρμόζεται κατά την κατασκευή του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης / απόρριψης αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, αποβλήτων από εκσκαφές, κ.λπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κ.λπ.. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής

αποθήκευσης των πρώτων υλών και αποβλήτων, των επικίνδυνων αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.

2.3. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στον χώρο του έργου ή γύρω από αυτόν.

2.4. Τα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες κατασκευής και συντήρησης του εξοπλισμού, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.ά.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2021.

2.5. Σε περίπτωση που θα προκύψουν άχρονα αδρανή υλικά από τις εργασίες κατασκευής του προτεινόμενου έργου, να συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2021. Να γίνει προσπάθεια επίτευξης μηδενικού χωματουργικού ισοζυγίου κατά τη διάρκεια των χωματουργικών εργασιών της φάσης κατασκευής του έργου.

2.6. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης. Για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τη δημιουργία σκόνης προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα, όπως:

- Να υπάρχει πρόγραμμα δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
- Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από / προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρυμένων με αιωρούμενα σωματίδια.
- Μείωση κατά το δυνατόν των αποθέσεων υλικών σε / από σωρούς και η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Οι εξατμίσεις των μηχανημάτων να είναι στραμμένες μακριά από το έδαφος.

2.7. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο εργοτάξιο (π.χ. μηχανέλαια, καύσιμα κ.λπ.) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία και να περιβάλλονται από δεύτερη δεξαμενή, ελάχιστης χωρητικότητας 110% της μέγιστης χωρητικότητας των πρωτογενών, της οποίας η βάση και τα τοιχώματα να είναι αδιαπέραστα από νερό, πετρελαιοειδή και άλλα μηχανέλαια. Η δεύτερη δεξαμενή δεν πρέπει να έχει βάνα εξυδάτωσης των όμβριων υδάτων.

2.8. Ο μηχανικός εξοπλισμός που θα χρησιμοποιηθεί, πρέπει να είναι σύμφωνος με τις πρόνοιες των περί Βασικών Απαιτήσεων (Εκπομπή Θορύβου στο Περιβάλλον από Εξοπλισμό προς Χρήση σε Εξωτερικούς Χώρους) Κανονισμών του 2003 έως 2014.

2.9. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας των εργαζομένων.

2.10. Να γίνεται χρήση διαπερατών υλικών και επιφανειών για αποφυγή σφράγισης του εδάφους και διατήρηση της συνδετικότητας μεταξύ επιφάνειας της γης και εδάφους π.χ. η χρήση απόπλινθων τσιμεντένιων επιστρώσεων σε συνδυασμό με τάφρους απορροής. Επιπλέον να γίνεται χρήση πορωδών υλικών και επιφανειών για επιβράδυνση της απορροής για αποφυγή πλημμυρών.

2.11. Η κατασκευή της κτηνοτροφικής μονάδας θα πρέπει να επιτρέπει την ορθή εφαρμογή των προνοιών των περί της Υγείας των Ζώων Νόμων του 2001 έως 2020, των περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμων του 1994 έως 2020, καθώς και των σχετικών Διαταγμάτων τους.

2.12. Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου

3.1. Να υποβληθεί αίτηση για εξασφάλιση Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων σύμφωνα με τους Περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 έως 2013. Σημειώνεται ότι για εγκαταστάσεις που υποβάλλουν αίτηση για πρώτη φορά, η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από Πιστοποιητικό Έγκρισης.

3.2. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο του έργου ή γύρω από αυτόν.

3.3. Η κοπριά θα πρέπει να συλλέγεται και απομακρύνεται τακτικά από τους χώρους ενσταβλισμού και θα πρέπει να διατίθεται με ένα ή και συνδυασμό των τριών ακόλουθων τρόπων:

α) Διάθεση της κοπριάς ως εδαφοβελτιωτικό:

Αφού γίνει η συλλογή της κοπριάς, θα πρέπει να τοποθετείται σε σωρούς, σε κατάλληλο χώρο αποθήκευσης (πλατφόρμα από οπλισμένο σκυρόδεμα) που να καλύπτει τις ανάγκες αποθήκευσης ποσότητας κοπριάς που προκύπτει σε διάστημα έξι μηνών. Στο χώρο αυτό θα πρέπει να υπάρχει προστατευτικός τοίχος στις δύο ή τρεις πλευρές με ύψος 1,50 μέτρων. Η πλατφόρμα θα πρέπει να είναι στεγανή, ώστε να αποτρέπεται η διαρροή ρύπων μέσω έκπλυσης από τα όμβρια ύδατα προς τα υπόγεια ή / και επιφανειακά νερά και το έδαφος. Τυχόν απορροές / εκπλύσεις υγρών αποβλήτων θα πρέπει να οδηγούνται σε στεγανή δεξαμενή για εξάτμισή τους. Η δεξαμενή αυτή θα πρέπει να διαστασιογηθεί κατάλληλα ώστε να έχει τέτοια χωρητικότητα, ώστε να μπορεί να δέχεται όλες τις ποσότητες απορροών χωρίς να υπερχειλίζει, λαμβάνοντας υπόψη τη μέση ετήσια βροχόπτωση και εξάτμιση της περιοχής. Οι σωροί της κοπριάς θα πρέπει να σκεπάζονται κατά την περίοδο βροχοπτώσεων (Οκτωβρίου-Απριλίου).

Η αποθήκευση θα πρέπει να γίνεται για περίοδο τριών μηνών, ώστε η κοπριά να χωνεύεται (κομποστοποιείται) και στη συνέχεια να μπορεί να χρησιμοποιείται ως εδαφοβελτιωτικό, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής. Η μεταφορά της κοπριάς θα πρέπει να γίνεται με κατάλληλο φορτηγό όχημα, ώστε να αποφεύγεται διαφυγή στο περιβάλλον οποιασδήποτε ποσότητας.

β) Διάθεση της κοπριάς για κομποστοποίηση ή συγκομποστοποίηση:

Η κοπριά μπορεί, επίσης, να χρησιμοποιείται ή διατίθεται για κομποστοποίηση ή συγκομποστοποίηση. Σε περίπτωση χρήσης της κοπριάς για κομποστοποίηση ή συγκομποστοποίηση απαιτείται η εξασφάλιση σχετικής Άδειας Διαχείρισης Αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2021. Σε αυτή την περίπτωση η πλατφόρμα προσωρινής αποθήκευσης, η οποία θα πρέπει να είναι κατασκευασμένη από μπετόν, θα πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες αποθήκευσης ποσότητας κοπριάς που παράγεται σε διάστημα 15 ημερών. Στο χώρο αυτό θα πρέπει να υπάρχει προστατευτικός τοίχος στις δύο ή τρεις πλευρές με ύψος 1,50 μέτρων. Τυχόν απορροές/εκπλύσεις υγρών αποβλήτων θα πρέπει να οδηγούνται σε στεγανοποιημένη δεξαμενή για εξάτμιση τους ή / και λίπανση των δέντρων που θα φυτευτούν περιμετρικά στις εγκαταστάσεις της κτηνοτροφικής μονάδας.

γ) Διάθεση της κοπριάς σε αδειοδοτημένους σταθμούς επεξεργασίας αποβλήτων:

Τέλος, η κοπριά μπορεί να διατίθεται σε αδειοδοτημένο σταθμό επεξεργασίας αποβλήτων, μετά από γραπτή συμφωνία που θα συναφθεί με τον διαχειριστή του σταθμού και η οποία θα πρέπει να κοινοποιηθεί στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος. Σε αυτή την περίπτωση, η πλατφόρμα προσωρινής αποθήκευσης, η οποία θα πρέπει να είναι κατασκευασμένη από μπετόν, θα πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες αποθήκευσης ποσότητας κοπριάς που προκύπτει σε διάστημα 15 ημερών.

3.4. Η πλατφόρμα κοπριάς θα πρέπει να είναι στεγανή και να βρίσκεται σε απόσταση τουλάχιστον 30 μέτρων από το πλησιέστερο εγγεγραμμένο υδατόρεμα και στην είσοδο της να διαθέτει σχάρα συλλογής των όμβριων υδάτων που να καταλήγει σε στεγανή δεξαμενή.

3.5. Ουδεμία ποσότητα απορροών που θα προκαλούνται από βροχοπτώσεις και που περιέχουν κοπριές ή άλλα απόβλητα να διαφεύγουν από τον χώρο των κτηριακών εγκαταστάσεων της κτηνοτροφικής μονάδας. Τυχόν απορροές που δημιουργούνται σε μη στεγασμένες επιφάνειες να συλλέγονται και μεταφέρονται σε στεγανή δεξαμενή για εξάτμιση και για άρδευση των δέντρων τα οποία θα φυτευτούν περιμετρικά.

3.6. Οι στεγανές δεξαμενές και τα έργα διαχείρισης και αποθήκευσης των ρυπασμένων όμβριων υδάτων θα πρέπει να διαστασιολογηθούν ώστε να έχουν επαρκείς διαστάσεις και να αποφεύγονται οι υπερχειλίσεις λαμβάνοντας υπόψη την βροχόπτωση στην περιοχή και τη συχνότητα αδειάσματος/ χρήσης του νερού.

3.7. Τα ξεπλύματα (υγρά απόβλητα) από το πάτωμα του αρμεκτηρίου, τα ξεπλύματα από τη μηχανή αρμέγματος και τα ξεπλύματα από το ψυγείο γάλακτος θα πρέπει, αφού πρώτα αναμειχθούν, να διοχετεύονται σε στεγανοποιημένη δεξαμενή αποξήρανσης για εξάτμιση ή να χρησιμοποιούνται για μερική άρδευση ή λίπανση δέντρων που βρίσκονται στη κτηνοτροφική μονάδα. Στην περίπτωση που τα ξεπλύματα από τους χώρους / πάτωμα του αρμεκτηρίου διαχωρίζονται από τα ξεπλύματα από τη μηχανή αρμέγματος και τα ξεπλύματα από το ψυγείο γάλακτος, τότε τα πρώτα θα πρέπει να διατίθενται για μερική άρδευση / λίπανση, ενώ τα δεύτερα μπορούν, αφού αναμειχθούν, να διατίθενται σε απορροφητικό λάκκο εφόσον η συνολική ποσότητά τους δεν υπερβαίνει τα δύο κυβικά μέτρα την ημέρα και η συγκέντρωση τους σε βιοχημικά απαιτούμενο οξυγόνο BOD_5 δεν ξεπερνά τα 300 mg/L, καθώς και η συγκέντρωση τους σε χημικά απαιτούμενο οξυγόνο COD δεν ξεπερνά τα 600 mg/L. Τέλος, αυτά μπορούν να διατίθενται σε αδειοδοτημένο σταθμό επεξεργασίας αποβλήτων, αφού πρώτα αποθηκεύονται προσωρινά σε στεγανή, κλειστή δεξαμενή.

3.8. Τα νεκρά ζώα να τοποθετούνται σε στεγανό, σκεπασμένο χώρο εντός της κτηνοτροφικής μονάδας, έτσι ώστε να μη δημιουργούν προϋποθέσεις ρύπανσης των νερών και του εδάφους και να διατίθενται σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης ζωικών αποβλήτων.

3.9. Όλες οι ποσότητες στερεών καθώς και επικίνδυνων αποβλήτων, να τυγχάνουν διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2021, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

3.10. Τα μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά κ.ά. που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές, να συλλέγονται σε κατάλληλα δοχεία τα οποία να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές. Ακολούθως, η συλλογή / μεταφορά των αποβλήτων να γίνεται από Συλλέκτες / Μεταφορείς που είναι καταχωρημένοι στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων που συλλέγουν / μεταφέρουν απόβλητα σε επαγγελματική βάση σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2021, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται. Τα οχήματα συλλογής / μεταφοράς να περιλαμβάνονται στο πιστοποιητικό καταχώρισης και να διασφαλιστεί ότι μπορούν να μεταφέρουν τα συγκεκριμένα απόβλητα με τους σχετικούς εξαψήφιους κωδικούς βάσει του Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων.

3.11. Τα στερεά, κλινικά απόβλητα (π.χ. χρησιμοποιημένες σύριγγες, χρησιμοποιημένα μπουκάλια φαρμάκων) θα πρέπει να διατίθενται σε αδειοδοτημένες συλλέκτες κλινικών αποβλήτων για διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης κλινικών αποβλήτων.

3.12. Η μεταφορά των αποβλήτων (κομποστοποιημένης ή μη κοπριάς) να γίνεται με κλειστά φορτηγά οχήματα ή βυτιοφόρα.

3.13. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση στο έδαφος ή / και το υπέδαφος ή στα επιφανειακά, υπόγεια ή παράκτια νερά οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 έως 2013, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

3.14. Τα λύματα από το προσωπικό θα πρέπει να συλλέγονται και να διοχετεύονται σε σημπτική δεξαμενή και απορροφητικό λάκκο.

3.15. Γίνεται εισήγηση όπως τα όμβρια ύδατα από τα στέγαστρα των χώρων ενσταβλισμού συλλέγονται και διοχετεύονται σε δεξαμενή προσωρινής αποθήκευσης, από όπου θα μπορούν να διοχετεύονται για άρδευση.

3.16. Απαγορεύεται η διάθεση ακατάλληλου γάλακτος σε επιφανειακά νερά ή το έδαφος ή το υπέδαφος.

3.17. Σε περίπτωση που θα εγκατασταθεί ηλεκτρογεννήτρια στις εγκαταστάσεις, απαγορεύεται η διαρροή πετρελαιοειδών στο έδαφος. Η δεξαμενή πετρελαίου της ηλεκτρογεννήτριας θα πρέπει να περιβάλλεται από δεύτερη δεξαμενή, ελάχιστης χωρητικότητας 110% της μέγιστης χωρητικότητας της πρωτογενούς, της οποίας η βάση και τα τοιχώματα να είναι αδιαπέραστα από νερό, πετρελαιοειδή και άλλα μηχανέλαια. Η δεύτερη δεξαμενή δεν πρέπει να έχει βάνα εξυδάτωσης των όμβριων υδάτων.

3.18. Η λειτουργία της κτηνοτροφικής μονάδας θα πρέπει να επιτρέπει την ορθή εφαρμογή των προνοιών των περί της Υγείας των Ζώων Νόμων του 2001 έως 2020, των περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμων του 1994 έως 2020, καθώς και των σχετικών Διαταγμάτων τους (Κ.Δ.Π. 82/2002). Πέραν των Νομοθεσιών αυτών θα πρέπει κατά τη λειτουργία της κτηνοτροφικής μονάδας να πληρούνται και να εφαρμόζονται οι πρόνοιες των Ευρωπαϊκών Κανονισμών που αφορούν την Υγιεινή Παραγωγή Τροφίμων.

3.19. Γίνεται εισήγηση όπως γίνει δενδροφύτευση περιμετρικά του χώρου των εγκαταστάσεων όπου αυτό είναι εφικτό, με διπλή συστάδα τοπικών δένδρων και θάμνων, κατά προτίμηση ξηρανθεκτικών. Η επιλογή των φυτών να γίνεται με την καθοδήγηση του Τμήματος Δασών και να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για εγκατάσταση των φυτών.

3.20. Οι κτηριακές εγκαταστάσεις να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής απόδοσης των Κτιρίων (Απαιτήσεις Ελάχιστης Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίου) Διατάγματος του 2020 (Κ.Δ.Π. 121/2020).

3.21. Αναφορικά με τα συστήματα ψύξης και κλιματισμού που θα βρίσκονται στην εγκατάσταση, ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες των περί Εκπομπών Φθοριούχων Αερίων Θερμοκηπίου (Συγκράτηση, Πρόληψη και Μείωση) Νόμων του 2016 και 2017, καθώς και των Κανονισμών Κ.Δ.Π. 335/2018 που προκύπτουν από αυτούς (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό).

3.22. Όσον αφορά τα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια (λαμπτήρες, θερμαντήρες χώρου, θερμαντήρες νερού και άλλος ηλεκτρικός και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός) που θα τεθούν σε λειτουργία, συστήνεται όπως αυτά είναι υψηλής ενεργειακής τάξης, ενώ θα πρέπει να συνάδουν με τις απαιτήσεις του περί Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού των Συνδεόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 και των σχετικών μέτρων εφαρμογής.

3.23. Για κάλυψη των αναγκών της ανάπτυξης γίνεται εισήγηση για χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. ηλιακά πλαίσια για παραγωγή ζεστού νερού, φωτοβολταϊκά πλαίσια για την παραγωγή ηλεκτρισμού).

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Όροι για την αποξήλωση του έργου

4.1. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.

4.2. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:

- Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία του.
- Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση / διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.

4.3. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες αποξήλωσης θα περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα κτηματικά σχέδια που υπάρχουν στην Έκθεση Πληροφοριών. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΙΟΥΛΙΟΣ, 2022

Τοπογραφικός χάρτης

